

En strategi för en inre digital marknad i Europa

2014/15:FPM 35

Utrikesdepartementet

2015-06-11

Dokumentbeteckning

KOM (2015) 192

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska och sociala kommittén samt Regionkommittén "En strategi för en inre digital marknad i Europa"

Sammanfattning

För att ta till vara på den outnyttjade potential som finns på den digitala inre marknaden har kommissionen lagt fram ett meddelande i form av en strategi. Strategin ska ta om hand den fragmentering och hinder som finns på den digitala inre marknaden och därigenom skapa de bästa förutsättningarna för att göra Europa världsledande inom den digitala ekonomin. Strategin innehåller tre huvudområden (1) förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag, (2) skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra samt (3) maximera tillväxtpotentialen för vår europeiska digitala ekonomi. Strategin innehåller 16 nyckelåtgärder med därtill hörande delåtgärder. Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och kan ställa sig bakom de tre föreslagna huvudinriktningarna för att förverkliga en europeisk digital inre marknad.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den digitala inre marknaden är en av kommissionsordförande Jean-Claude Junckers viktigaste prioriteringar, vilket också har bekräftats av Europeiska rådet, Europeiska parlamentet och lyfts fram i 2015 års tillväxtstrategi.

Den globala ekonomin blir allt mer digital till sin form och informations- och kommunikationstekniken genomsyrar idag de allra flesta sektorer och är grunden för moderna innovativa ekonomiska system. Digitalisering är en allt större del av ekonomin och samhället i stort och bidrar till nya och större möjligheter till innovation, tillväxt och jobb. För offentliga myndigheter väcker digitaliseringen och de förändringar den innebär politiska frågor som enligt kommissionen kräver samordnade insatser av vissa frågor på EU-nivå. Genom att undanröja fragmentering och hinder på den inre digitala marknaden kan den outnyttjade kapaciteten inom den digitala ekonomin bidra till att Europa behåller sin ställning som världsledande i den digitala ekonomin. För att åstadkomma detta presenterade kommissionen den 6 maj sitt meddelande ”En strategi för en inre digital marknad i Europa”.

1.2 Förslagets innehåll

Strategin för den digitala inre marknaden bygger på tre grundpelare: (1) förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag, (2) skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra samt (3) maximera tillväxtpotentialen för vår europeiska digitala ekonomi. Strategin innehåller 16 nyckelåtgärder med därtill hörande delåtgärder.

Förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag

Åtgärdsområde 1 syftar till att förbättra tillgången till digitala varor för konsumenter och företag. Kommissionen anger att det krävs insatser för att undanröja hindren för gränsöverskridande verksamhet, bland annat skillnader avseende avtals- och upphovsrätt i de olika medlemsstaterna liksom vad gäller förenklad momshantering. För att öka förtroendet hos konsumenterna krävs enligt kommissionen att det finns gränsöverskridande paketbefordran till rimligt pris. Likaså behövs ett lämpligt regelverk för e-handel och förhindrande av orättvis diskriminering av konsumenter som vill ha tillgång till innehåll eller köpa varor och tjänster på nätet inom EU. Detta anses även bidra till en bredare marknad med enklare regler även för de företag som verkar digitalt.

För att uppnå gränsöverskridande e-handelsregler som konsumenter och företag kan lita på har kommissionen lagt fram förslag till åtgärder som rör harmoniserade EU-regler för köp av digitalt innehåll på nätet. Kommissionen har även lagt förslag på regler avseende köp av fysiska varor på nätet och en översyn av det europeiska konsumentskyddssamarbetet.

För en nå en högkvalitativ gränsöverskridande paketbefordran till rimligt pris kommer åtgärder för att förbättra prisinformation och skärpt tillsyn av paketbefordran att föreslås.

Åtgärder för att förhindra oönskad geo-blockering kan komma att innefatta en riktad ändring av regelverket för e-handel (direktiv 2000/31/EG) och bestämmelserna i artikel 20 tjänstedirektivet (direktiv 2006/123/EG). Kommissionen avser även att initiera en branschundersökning om tillämpningen av konkurrenslagstiftningen på området.

För att skapa bättre tillgång till digitalt innehåll efterfrågar kommissionen ett modernt och mer europeiskt regelverk för upphovsrätt som ska minska skillnaderna mellan nationella upphovsrättssystem samt göra det möjligt för användare att i större utsträckning få tillgång till verk i hela EU. Detta innebär ytterligare harmoniseringsåtgärder. Aviserade lagstiftningsförslag kommer att omfatta i) flyttbarhet för lagligt förskaffat innehåll ii) tillgång till lagligt betalade gränsöverskridande nättjänster utan att inkräkta på rättigheternas värde i den audiovisuella sektorn, iii) större rättslig säkerhet när det gäller gränsöverskridande användning av innehåll för specifika ändamål (till exempel forskning, utbildning, text- och datautvinning) genom harmoniserade undantag, iv) klargörande av reglerna för mellanhänders verksamhet när det gäller upphovsrättsskyddat innehåll, och under 2016 v) en modernisering när det gäller verkställighet av immaterialrätt, med fokus på intrång i kommersiell skala, ”följ pengarna-principen” och gränsöverskridande tillämpning.

Slutligen kommer kommissionen att under 2016 utarbeta lagstiftningsförslag som minskar administrativa bördor för företagen vad gäller momshantering vid gränsöverskridande försäljning, bl.a. genom att i) det nuvarande elektroniska registrerings- och betalningssystemet utökas till att omfatta gränsöverskridande näthandel med fysiska varor inom EU och med tredjeländ, ii) gemensamma förenklingsregler i EU (momströskel) införs för att hjälpa små uppstarts företag inom e-handel, iii) tillåta hemlandstillsyn vilket innebär momsrevision av gränsöverskridande företag endast i en medlemsstat, och iv) avskaffa momsbefrielsen för småförsändelser från leverantörer i tredjeländer.

Skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra

När det gäller åtgärdsområde 2, som syftar till att skapa goda förutsättningar och lika spelregler för avancerade digitala nät och innovativa tjänster, anger kommissionen att den digitala inre marknaden måste bygga på stabila, tillförlitliga, snabba samt rimligt prissatta nät och tjänster som garanterar konsumenternas grundläggande rätt till personlig integritet och personuppgiftsskydd och samtidigt uppmuntra innovation. För att åstadkomma detta krävs det enligt kommissionen en stark, konkurrenskraftig och dynamisk telekomsektor som kan investera och utnyttja innovation.

För att göra telekom- och medieregler ändamålsenliga kommer kommissionen att vidta åtgärder för att omarbeta regelverket för telekommunikationer med fokus på att i) anta en enhetlig strategi för radiospektrum och dess förvaltning på den inre marknaden, ii) skapa

förutsättningar för en verklig inre marknad genom att ta itu med regelfragmentering så att effektiva nätoperatörer och tjänsteleverantörer får stordriftsfördelar och konsumenterna ges ett fungerande skydd, iii) skapa lika spelregler för marknadsaktörerna och se till att reglerna tillämpas enhetligt, iv) stimulera investeringar i bredbandsnät med hög hastighet (vilket bland annat inbegriper en översyn av direktivet om samhällsomfattande tjänster), och v) effektiva regelverk och institutionella ramar.

För att skapa ett regelverk för 2000-talets medier kommer kommissionen att se över direktivet om audiovisuella medietjänster (direktiv 2010/13/EU) med fokus på dess tillämpningsområde och utformningen av bestämmelser som gäller alla marknadsaktörer, särskilt åtgärder för främjande av europeiska verk, skydd av minderåriga och reklambestämmelser.

När det gäller åtgärden om ett lämpligt regelverk för plattformar och mellanhänder anger kommissionen att det ska initieras en granskning av plattformar och deras roll i den delade ekonomin liksom mellanhänder på nätet. Granskningen kommer att omfatta frågor som i) öppenhet om bland annat sökresultat, ii) plattformarnas användning av den information de samlar in, iii) förbindelser mellan plattformar och leverantörer, iv) hinder för privatpersoners och företags möjlighet att byta plattform och v) hur man bäst motarbetar olagligt innehåll på nätet.

För att stärka förtroendet och skärpa säkerheten för digitala tjänster och hantering av personuppgifter kommer kommissionen att initiera ett offentligt-privat partnerskap om cybersäkerhet på området teknik och lösningar för nätsäkerhet. Kommissionen ser även framför sig en översyn av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation (direktiv 2002/58/EG).

Maximera tillväxtpotentialen för vår europeiska digitala ekonomi.

Gällande åtgärdsområde 3, som syftar till att maximera den digitala ekonomins tillväxtpotential, anger kommissionen att den största delen av ekonomin kommer att vara beroende av digitala tjänster och funktioner. Om EU ska kunna bevara sin konkurrenskraft krävs digitalisering av alla sektorer och en stark industriell bas som klarar övergången till en ekonomi som bygger på smart industri och smarta tjänster. Det krävs även en digital ekonomi som gör samhället mer inkluderande där privatpersoner och företag kan dra nytta av digitala tjänster.

För att bygga en datadriven ekonomi kommer kommissionen att föreslå ett europeiskt initiativ vid namn "Fritt uppgiftsflöde" som tar itu med begränsningarna av den fria rörligheten för uppgifter i EU av andra skäl än personuppgiftsskydd och obehöriga begränsningar för lokalisering av data eller behandling. Kommissionen kommer att leda ett europeiskt initiativ för datormoln där man tar upp certifiering för molntjänster, byte av molntjänstleverantörer och ett öppet forskningsmoln.

För att stimulera konkurrenskraften genom interoperabilitet och standardisering kommer kommissionen att initiera en integrerad och strategisk standardiseringsplan för att fastställa viktiga prioriteringar för den digitala inre marknaden. Kommissionen kommer även att se över och utöka den europeiska interoperabilitetsramen.

Kommissionen avser att stödja en digital inre marknad för alla där privatpersoner och företag har den kompetens som krävs och kan dra nytta av ett e-samhälle för alla. Digital kompetens och expertis anges som en nyckelkomponent för framtida initiativ för kompetens och utbildning och en handlingsplan för e-förvaltning 2016-2020 kommer att läggas fram innefattande i) sammankoppling av företagsregister senast 2017, ii) ett pilotförsök för principen ”bara en gång” inleds 2016, iii) utbyggnad och integrering av europeiska och nationella portaler på väg mot en gemensam digital ingång för att skapa användarvänliga informationssystem för privatpersoner och företag, och iv) påskynda medlemsstaternas totala övergång till e-upphandling och kompatibla e-signaturer.

Det främsta syftet med strategin är enligt kommissionen att skapa ett investeringsvänligt klimat, vilket kommer att krävas för att uppnå de digitala ambitionerna. EU-medel har öronmärkts för infrastruktur och tjänster på den digitala inre marknaden och för forskning och innovativa små- och medelstora företag. Europeiska struktur och investeringsfonderna väntas anslå medel och Europeiska fonden för investeringar kommer att komplettera pågående EU-program genom att stödja digitala projekt. Kompletterande finansiering kommer att tillhandahållas av Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden. Underutnyttjade EU-medel som anslagits för investeringar i informations- och kommunikationsteknik kommer att nyttjas. Arbete kommer även att göras för att få fram annan lämplig finansiering.

Den digitala inre marknaden kommer enligt kommissionen att hjälpa europeiska företag att växa globalt. Den europeiska digitala marknaden ska därför fortsätta att vara öppen mot tredje land och en ambitiös strategi för digital handel och digitala investeringar bör enligt kommissionen utarbetas. En fullbordad digital inre marknad kan enligt kommissionen också bidra till genomförandet av utvecklingsagendan för tiden efter 2015. Kommissionen kommer att utarbeta en hållbar strategi för förvaltning av internet genom flerpartersmodellen i syfte att bevara internet fritt och öppet.

För att bidra till en effektiv förvaltning av den digitala inre marknaden kommer kommissionen att stå i kontakt med Europaparlamentet och rådet och fördjupa samarbetet med båda institutionerna. Likaså kommer en dialog med berörda aktörer hållas. Kommissionen kommer även att försöka att såväl förbättra kvaliteten på de uppgifter och analyser som krävs för genomförandet av den digitala inre marknaden som regelbundet rapportera om hur arbetet fortskrider. Kommissionen efterlyser ansträngningar från

medlemsstater, institutioner och andra aktörer. För att skapa en digital inre marknad krävs det politisk vilja och resurser för att åtgärderna i strategin ska kunna ge resultat.

2014/15:FPM35

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

För närvarande föreligger inte några detaljerade förslag varför förslagets effekt på gällande svenska regler inte kan anges.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Strategin innehåller ett antal förslag som i och för sig kan få budgetära konsekvenser om de genomförs men för närvarande föreligger inte några detaljerade förslag varför information inte kan anges.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

En innovativ och digital inre marknad är en av regeringens övergripande prioriteringar för EU-arbetet 2015. Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och kan ställa sig bakom de tre föreslagna huvudinriktningarna för att förverkliga en europeisk digital inre marknad. Regeringen delar kommissionens bedömning att en inre marknad som till fullo drar nytta av digitaliseringens möjligheter har stor potential att bidra till Europas tillväxt och konkurrenskraft. Regeringen anser att digitaliseringens möjligheter för att stödja en grön resurseffektiv ekonomi särskilt bör uppmärksammas.

Regeringen välkomnar att kommissionen i sitt meddelande presenterar förslag på åtgärder för att stimulera den gränsöverskridande e-handeln i Europa, och att strategin belyser vikten av fria, gränsöverskridande dataflöden. Ytterligare harmonisering av t.ex. konsumentregler och förenklingar för företagen kan bidra till att gynna den gränsöverskridande e-handeln, till förmån för både konsumenter och företag. De flesta företag, oavsett sektor, är beroende av fria, gränsöverskridande dataflöden för sin verksamhet idag.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig särskilt positivt till att den internationella dimensionen av den digitala inre marknaden lyfts fram i strategin, och delar kommissionens uppfattning att EU bör utveckla och driva en ambitiös digital handels- och investeringspolitik, för att värna frihandel och företagens konkurrenskraft.

Regeringen anser att det är positivt att kommissionen anger att vissa områden kräver ytterligare analys innan beslut om åtgärder fattas, eftersom en viktig fråga för svenskt vidkommande är att nya förslag från kommissionen bör

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har ännu inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

För närvarande föreligger inte några detaljerade förslag varför rättslig grund och beslutsförfarande inte kan anges.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

För närvarande föreligger inte några detaljerade förslag varför kommissionens motivering av förslagen inte kan anges.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

I meddelandet finns en tidsplan med angivelser för när enskilda förslag väntas läggas fram för behandling i berörda rådsformationer. Ungefär hälften av förslagen väntas under 2015 och resterande väntas under 2016.